

Het Boerenbedrijf na de oorlog

Dr. J. P. Kruyt wijdt in „Je Maintien-drai” van 16 Juni een beschouwing aan „Onze landbouw na de oorlog”. Daarin wijst hij de moeilijkheden van het boerenbedrijf voor de oorlog aan en geeft dan aanwijzingen voor een betere toekomst op dit gebied. We missen hier echter een forse kijk op het vraagstuk en daardoor blijft het stuk ver onder de maat.

De vraagstukken, die volgens de heer Kruyt hun oplossing moeten vinden, zijn de volgende:

1. De landhonger van de boeren.
2. De onvoldoende financiële opbrengst van de agrarische bedrijven.
3. Het verschil in levenspeil tussen stad en land.

De landhonger is de uitdrukking van een betrekkelijke overbevolking op het platteland. Er zijn meer boeren, die land willen hebben, dan er grond beschikbaar is. Vroeger vloede altijd een belangrijk deel van het boerenoverschot naar de steden, waar ze als arbeider een onderkomen zochten. Bij de heersende werkloosheid van de laatste jaren voor de oorlog kon van deze afvloeiing natuurlijk weinig komen. Vandaar: een gevecht tussen de boeren om de beschikbare gronden, waardoor de pacht- en de grondprijzen omhoog liepen. En de grondbezitters lachten daarbij in hun vuistje. De heer Kruyt ziet nu in de annexatie van Duits gebied een gaatje, om dit probleem enigermate op te lossen.

De onvoldoende financiële opbrengst der agrarische bedrijven voor de oorlog is ons allen wel bekend. We herinneren ons nog wel, hoe de producten dikwijls niet eens van het land werden gehaald, omdat de kosten van de oogst niet goed gemaakt konden worden. We herinneren ons, hoe de boter ver beneden de kostprijs naar Engeland werd uitgevoerd, waarbij door heffingen bij invoer de prijs van boter, spijvet en margarine in Nederland zó hoog werd gesteld, dat hierdoor de tekorten op de uitvoer werden gedekt. Dat heette: *Koopt Nederlandse waar, dan helpen we elkaar!*

De hopeloze toestand van het Nederlandse boerenbedrijf werd echter niet alleen veroorzaakt door de algemene wereldcrisis, die de wereld teisterde. De kwestie is deze, dat de hele Europese landbouw en veeteelt niet tegen de buitenlandse concurrentie op kon. Buitenlandse tarwe was veel goedkoper dan de inlandse. Vandaar, dat in Nederland voor de bakkers de verplichting gesteld was, *Nederlands meel te verwerken*, terwijl slechts een deel buitenlands meel mocht worden gemengd. Deed men dit niet, dan werd de Nederlandse landbouw vernietigd. Ditzelfde gold bijv. ook voor Frankrijk, waar de kostprijs van meel ver boven de wereldmarktprijs lag. En voor de veeteelt gold hetzelfde. De Australische boter kon aan de grootste af-

nemer, Engeland, veel goedkoper geleverd worden, dan de Nederlandse. Dat komt, doordat in Australië geen eigenlijke zomer en winter is, zodat het vee het hele jaar door in de wei kan blijven, er geen stallen en dergelijke nodig zijn, terwijl het vee elektrisch gemolken wordt. De kostbare wintervoeding van het vee vervalt hier helemaal. Dit alles heeft direct te maken met de ontwikkeling van techniek en verkeer in het moderne imperialisme.

Wat stelt de heer Kruyt nu, om deze moeilijkheden op te lossen? Hij zegt:

„Verwacht mag worden, ... dat de economische isolering van elk land binnen hoge tolmuren zich niet meer zal herhalen, en dat alle daarmee te maken hebbende kwesties, van invoer, uitvoer, handelspolitiek, valuta, dumping enz. op verstandige wijze en volgens internationaal gerichte gezindheid zullen worden opgelost.”

We antwoorden daarop, dat geen mens in de handel een halve cent voorschot geeft op internationale gezindheid. Dat is geen grondslag voor een handelspolitiek. Daar gaat het eenvoudig om de rentabiliteit van kapitalen en nergens anders om. Maar bovendien: wie deze handelsbelemmeringen in de eerste plaats nodig hebben, dat zijn de Europese landen. Zou men hier de grenzen voor de Australische, Noord- en Zuid-amerikaanse agrarische producten opengooien, dan werd het Europese boerenbedrijf grondig genekt. Dat was vóór de oorlog het geval, dat is nu méér waar dan ooit. De oplossing, die de heer Kruyt ons hier aan de hand doet, is van nul en gener waarde.

En verder: Er is nog een andere grond, waarom men hier die grenzen voor vele van de buitenlandse agrarische producten *praktisch zal sluiten*. Het is trouwens moeilijk alles over de éne „agrarische” kam te scheren. Dit is temeer het geval waar ook industriële kapitaalbelangen bij de geleide agrarische economie een rol spelen. Wij komen op dit alles nog wel terug. Dat is de ontzettende verarming in Europa. Men zal in de Europese landen nauwelijks de buitenlandse agrarische producten binnenhalen, omdat ze niet betaald kunnen worden. Misschien zal men geen tolmuren oprichten, maar in de toekomst zal de staat de invoer wel in de hand nemen en die bestelt eenvoudig geen agrarische producten in het buitenland. Ieder land moet zichzelf voeden.

Waarschijnlijk zal de heer Kruyt dit juist heel goed vinden, want dan is in ieder geval toch de buitenlandsche markt beschermd en kunnen de boeren dus lonende prijzen berekenen. Want hij is van mening, dat het prijspeil van de agrarische producten moet worden verhoogd.

„De landbouw moet kunnen rekenen op een prijspeil, dat hoog genoeg ligt, om de levensstandaard

van het platteland gelijk te maken aan die van de stad ... Moeten voor de prijzen van de levensmiddelen iets verhoogd worden, dienen de consumenten dit op te brengen en te aanvaarden.”

Geachte heer Kruyt, we geloven, zich hier grondig vergist. Iedereen van overtuigd, dat Nederland ontze verarmd is en iedereen weet, dat zo ver er plannen bestaan, deze ziegen in de richting van een snelle bouw door hard werken en weinig dienen. We zouden u daarvoor een reeks van citaten uit de pers kunnen voorhouden. En al waren deze citaten niet, een kind kan zien, dat het richting uitgaat. Wat in werkelijkheid komt, is geen verheffing van het peil van de plattelandsbevolking, wel een verlaging van het levenspeil stedelijke bevolking tot die van platteland. En bij de lage lonen slechts voor het allernoodzakelijke levensonderhoud zullen reiken, *de prijzen van de agrarische producten zo laag mogelijk zijn*. We kunnen boeren net zo min een welverdiende komst voorspellen als de arbeiders de steden. Ook de boeren hebben te lachen.

We vinden de oplossing van het agrarische probleem door de heer Kruyt te laag mogelijk zijn. Maar waarom hij het niet in een andere richting zoekt, waarvandaan men de Grote heer Kruyt is immers socialist en van de personalistische soort? Was de heer Kruyt er van denken, dat agrarische bedrijf eens op andere verlicht werd, bijv. door een afschaf van de *grondrente*? Dat zou een schelen. Wel werden daarmee de bezitters gedupeerd, maar is dat ernstig? Het betreft hier immers slechts een a-sociale groep van de volking, die met niets doen aan de komst? Hatelijk vorm van uitbuiting dan de *grondrente* is toch nauwelijks denkbaar! De boeren werken, de grondbezitters strijken eenvoudig op, zonder er een slag voor te hebben. Dat is onzedelijk, meneer! Op verdere maatregelen kunnen we niet ingaan, omdat we toch al de schikbare ruimte overschreden. Het is nog wel meer over te zeggen. Maar bewaren we dan tot gelegerde tijden?

BEGRIJP DIT GOED

In enige dagbladen troffen wij het volgende bericht:
„De Chef van de Staf Militair Gezag heeft bepalingen vastgesteld ter verkrijging van een overzicht over alle beschikbare arbeidskrachten, zowel mannelijke als vrouwelijke. Daartoe is een z.g. registratie-plicht geveerd, krachtens welke alle mannelijke Nederlanders en Nederlandse onderdanen geboren in een der jaren 1895-1929 en ongehuwde vrouwelijke Nederlanders en Nederlandse onderdanen, geboren in de jaren 1900-1929 zich bij eerste oproep moeten registreren bij het Gewestelijk Arbeidsbureau.
Wanneer t.z.t. het Militair Gezag de oproep tot registratie zal hebben gedaan, de distributiediensten hun, die verstaan daaraan gevolg te geven, geen districten bescheiden meer mogen verstrekken.”

1945

Prijs 15 cent

3e Jaargang - No. 27

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:
H. W. WOODSTRA
Amsterdam

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Voorlopig adres administratie en redactie
UITGEVERIJ „DE VLAM”
Holendrechtstraat 26 - Amsterdam - Z.

AARDBEVING van San Francisco

De mensen verbinden aan de naam San Francisco niet slechts de voorstelling van een machtige havenstad aan de westkust van de Verenigde Staten van Amerika, maar denken, als ze de naam van deze stad horen, niet slechts aan een eeuwig blauwe hemel, aan prachtige straten tussen groene heuvels, maar aan de vreesachtige wolvenkrabbers en aan de armoede, waarvandaan men de Grote heer Kruyt is immers socialist en van de personalistische soort? Was de heer Kruyt er van denken, dat agrarische bedrijf eens op andere verlicht werd, bijv. door een afschaf van de *grondrente*? Dat zou een schelen. Wel werden daarmee de bezitters gedupeerd, maar is dat ernstig? Het betreft hier immers slechts een a-sociale groep van de volking, die met niets doen aan de komst? Hatelijk vorm van uitbuiting dan de *grondrente* is toch nauwelijks denkbaar! De boeren werken, de grondbezitters strijken eenvoudig op, zonder er een slag voor te hebben. Dat is onzedelijk, meneer! Op verdere maatregelen kunnen we niet ingaan, omdat we toch al de schikbare ruimte overschreden. Het is nog wel meer over te zeggen. Maar bewaren we dan tot gelegerde tijden?

was in het laatste jaar voor de grote crisis van de twintigste eeuw, gebeurde. San Francisco was het centrum van de gelukzoekers. Toentertijd waren er „Blue boys blue, from California is plenty of gold on the banks of the bay”.

In San Francisco, hadden zij zich verzameld, die het „geluk” gevonden hadden, die het nog zochten. Zij waren er gekomen van alle uithoeken der Spanjaarden, Britten, Ieren, Duitsers, Russen, maar ook Chinezen en anderen, allen aangelokt door het gele

verhalen van Jack London vinden we een beeld van het toenmalige San Francisco van die stad, waarnaar de goudzoekers van Alaska verlangden, waarin men de buit, die men maakte of te hoopte, „leven” wou en ook leven wou. In San Francisco was het geld rood en de handel en de bloeiden.

San Francisco bouwde men de transcontinentale spoorlijnen, dwars door het Noordamerikaanse Vasteland, San Francisco trokken de mensen uit het Oosten, die weg te gaan wou uit het slechte klimaat en de armoede van de industrie-steden naar het platteland van de eeuwige zomer, van het ge-

makkelijk geldverdienen en van het leven zonder zorgen. Een kwart eeuw later herhaalde zich deze beweging, toen het dichtbij gelegen Hollywood de droom van alle onbekende sterren van het filmbedrijf werd.

In 1906 ging deze stad, waarin men „leefde en liet leven”, tenonder, nog grondiger verwoest dan de vele steden en dorpen in Europa en Azië veertig jaren later. De aarde beefde en verslond een stad met haar leven, haar welstand en haar armoede. En deze natuurramp, door gelovige mensen vergeleken met de ondergang van Sodom en Gomorra en als een straf Gods voor het zondige, losse leven voorgesteld, werd gevolgd door een maatschappelijk aardbeven, de crisis van 1907. Zij wordt vaak, en zeer oppervlakkig, als de grote financiële crisis aangehaald, omdat het gehele monetair stelsel van de Verenigde Staten in het gedrang kwam en zelfs zou hebben kunnen bezwijken, als niet Morgan de Oudere in de bres gesprongen was, een feit, dat als een van de grote heldensagen van het Amerikaanse kapitalisme vermeld wordt.

Dit was inderdaad ook een aardbeving, niet door natuurlijke, maar door maatschappelijke oorzaken. Maar het had eveneens vernietigende gevolgen voor miljoenen arbeiders en kleine lieden. Het grote beven was het nog niet, want dat kwam pas zeven jaar later en duurde langer dan vier jaren, van 1914 tot 1918. Het was de eerste wereldoorlog. Hij veranderde het gezicht der aarde, verwoestte gehele landen en deed in de grootste staat van de wereld door de bewegingen van arbeiders, boeren en soldaten de eeuwenoude macht van den Tsaar ineenstorten, in „tien dagen, die de wereld deden wankelen”.

Maar het fundament, waarop deze maatschappij staat, bleef behouden in de wereld, de macht van het kapitaal over de arbeid, over de mensen. Deze macht herstelde zich en werd steeds weer op nieuw geschokt, maar ze hield toch nog stand. Nieuwe crises, nieuwe bewegingen

der massa, nieuwe oorlogen en tenslotte de tweede wereldoorlog.

En op de plaats van de aardbeving van 1906 kwamen ze bij elkaar, de regeringsvertegenwoordigers van de „Verbonden Volkeren”, aangelokt door de visie op hun veiligheid en vrede, op hun welstand en sociale rechtvaardigheid. En de ogen van honderden miljoenen zijn wederom gericht op San Francisco. Allen luisteren met inspanning of zij niet misschien het grote beven van een nieuwe tijd en van een nieuwe ordening van de menselijke samenleving zouden kunnen vernemen. In de dagen, waarin het Hitler-imperialisme in zijn laatste stuipreukingen lag en heel de wereld op het sein van de wapenstilstand stond te wachten, begon dit congres van de grote en kleine overwinnaars.

Het was bijeen, toen Duitsland capituleerde, het ging door met onderhandelen over de toekomstige vredesorganisatie, over de nieuwe volkenbond, waarvan allen deel uitmaken, die de denkbeelden van de groote mogendheden aanvaardden. Reeds op dit punt deden zich ernstige verschillen van mening voor. Want de groote machten, verbonden voor de militaire strijd tegen Duitsland, houden zeer uiteenlopende meningen er op na, wat er in de toekomst zal moeten gebeuren. Wel zijn ze het op een zeer belangrijk punt met elkaar eens: Het fundament moet blijven behouden. Dat is het fundament van een maatschappij, waarin de massa moet gehoorzamen en de tot de heerschappij „geroepen” moeten bevelen. De „geroepen” noemen zich „Verenigde Volkeren”. Hoe zei het ook de brave soldaat Schweik? „Tegen arme mensen moet men streng zijn”.

De mensen slipten hun ketenen, de ketenen van hun gebrek aan macht en begrip. Zij wachtten op het grote aardbeven, op de grote uitbarsting, die de ketenen zal verscheuren. Gespannen luisterden ze naar San Francisco. Zij schrokken van elk verschil van mening, dat zich voordeed. Zij voelden zich verlicht, toen zij vernamen, dat de uitnodiging van Argentinië en de niet-uitnodiging van Polen het congres niet van begin af deed mislukken, dat er een accoord met Rusland ten opzichte van het veto-recht tot stand kwam, dat men gemeenschappelijk

Franco-Spanje eruitwierp. Nog met de verschrikkingen van de oorlog en van de concentratiekampen voor ogen, was men dankbaar voor ieder compromis, voor elk woord van vrede en beefde men bij alles, wat aanleiding tot scheuring kon geven.

Tenslotte kwam dan ook de grote beloning voor alle angst en voor het bezweten geduld: het Wereld-Handvest. Welk een heerlijke naam voor een verdrag van 111 artikelen! Plechtig wordt het verdrag voorgelezen. Met de vaandels van alle verbonden volkeren op de achtergrond sloot de Amerikaanse president het Congres. Maar de bazuinen van dit jongste politieke gericht deden de muren van de stad niet ineenstorten. De aarde beefde niet. De gelukzoekers van alle landen, die in San Francisco elkaar ontmoet hadden, konden gerust hun koffers pakken. De wolkenkrabber-hotels van beton en staal, waarin zij gewoond hebben, zijn niet uit elkaar gebarsten. Hun gasten mogen het geruststellende bewustzijn mee naar huis nemen: er was geen aardbeving in San Francisco!

Neen, dit wereld-handvest laat de wereld niet beven. Het spreekt van de rechten van den mens zonder er het geringste over te zeggen. Alle deelnemers hebben hun best gedaan de werkelijke problemen te verzwijgen. Zij willen meer arbeidsgelegenheid en hoger levensstandaard bieden, zij willen, maar zij kunnen niet. Willen zij eigenlijk werkelijk?

Zij willen de eerbied voor de rechten van den mens aankweken, zonder onderscheid van ras, geloof enz. Wij zijn diep ontroerd. Maar hoe mooi zou het zijn, als zij daarbij ook zouden zeggen, wat eigenlijk volgens hun mening de rechten van den mens zijn. Wij hebben namelijk hieromtrent de voorstelling, dat zij iets te maken hebben met het recht van de mensen, het gebruik van hun werkkraft en van hun arbeidsproducten zelf te bepalen, zelf te zeggen, wat zij willen produceren, opdat het de behoeften van de mensen moge dienen. Dit is voor ons geen utopisch ideaal, maar hiermede beginnen voor ons de rechten van den mens. En dat denken niet wij alleen, dat denken alle mensen, die op natuurlijke wijze trachten te denken en die ook uitspreken, wat zij denken.

Er staan in dit handvest nog wat mooie frases over de hartelijke betrekkingen tussen de volkeren, die men wenst te bevorderen. Wij vinden dat uitstekend, maar wij hebben hiervan eveneens een volslagen afwijkende voorstelling. Deze betrekkingen beginnen namelijk volgens ons met de zeer eenvoudige ontdekking, dat de overgrote meerderheid van alle mensen een gemeenschappelijk belang heeft, het belang van de arbeid. D.w.z. zij willen werken, teneinde zo goed te kunnen leven van het product van hun arbeid, als het maar enigszins mogelijk is. Dat willen zij allen, in alle landen, in de gehele wereld. En zij zouden ook zeer zeker bereid zijn, dit gemeenschappelijk

te doen, en samen de beste methoden hiervoor uit te werken en van elkaar te leren. Zo hebben b.v. de arbeiders bij Ford rubber nodig voor hun autobanden, en de arbeiders op hun rubberplantages willen — zeer terecht — ieder een auto hebben. De Ford-arbeiders voor hun auto's en de Indische en Chinese arbeiders op hun rubberplantages. Jawel, niet voor de auto's van Ford, want die maakt zelf geen auto's, en niet de plantages van de rubbertrusts, want de trusts produceren geen rubber. Dat doen alleen de arbeiders. De mensen doen dat alles, zij werken, zij produceren de machines, zij bouwen de huizen en de straten en de spoorwegen en de schepen en de vliegtuigen. De mensen doen dit en die kan het helemaal niet schelen, dat de ene arbeider naar de kerk gaat en de andere niet, dat de ene wit is en de andere bruin of geel of zwart, dat de ene Engels, de andere Russisch, een derde Frans of Maleis of wie weet, welke andere taal zo goed of zo slecht spreekt, als hij het in de scholen van de aandeelhouders geleerd heeft.

Als het op de mensen aankomt, dan hebben wij geen „veiligheidsraad“ met politieke, economische en zelfs militaire sancties nodig, zoals hij door de nieuwe volkenbond wordt voorgeschreven. Raden moeten ze hebben, de mensen, zeer zeker, want zij willen en moeten hun werk coördineren in het belang van de hoogst mogelijke welvaart van allen. En dit vormen van raden begint helemaal „beneden“, op de plaats, waar zij werken, op de akker en aan de machine. Daar moeten zij kunnen beoordelen, wat zij zelf en anderen nodig hebben. En hun antwoorden hierop zullen heel eenvoudig zijn en toch in San Francisco niet worden begrepen en zeker niet goedgekeurd. Van wapenproductie zal er nl. geen woord gerept worden.

Zo zullen de Nederlandse arbeiders een lange lijst kunnen opmaken van dat, waaraan zij behoefte hebben, de boeren ook, en ook de zeelieden, enz. Op die lijst zal de post: „Annexatie van Duits grondgebied“ niet voorkomen, maar wel grondstoffen, machines, behoorlijke woningen, goede scholen voor de kinderen, kortst mogelijke werktijd en veel vrije tijd voor ontwikkeling, ontspanning, reizen en dergelijke. Aan kanonnen, tanks, gifgas en al die beschavingsproducten, waarvoor het kapitaal zich het meest interesseert, hebben de arbeiders niet de minste behoefte. Ook tonen zij weinig begrip voor het „verdelen van de armoede“, wat de nieuwe Nederlandse minister-president in zijn eerste redevoering als onvermijdelijke noodzaak voorgesteld heeft. De arbeiders zijn veel meer een rechtvaardige verdeling van de onuitputtelijke rijkdommen der aarde. En zij tonen ook weinig begrip voor de overbodige belastingen ten bate van absoluut overbodige instanties van een zeer overbodige heersende klasse.

Maar dat gaat toch niet, heren, dat zou toch betekenen, dat wij het fundament van onze maatschappelijke orde vernietigen. En de nieuwe bewakingsorganisatie

Op de keper beschouwd

De vrienden van mijn en zijn m'n vrienden.

Nadat we in Amsterdam een directie van een groot-kapitalistische onderneming leemtrist, de ondernemers-organisaties, de Indische Cultures, de Indische Spoorweg Maatschappij, de Amerikaanse Petroleum Trust, de Amerikaanse Chemische en Petroleum Trust, de Java Bank en het Philips-concern de draden verder lopen weten we nog niet zekerheid; laten we hopen dat ook het rubber-, tabaks-, bank- en scheepvaart- en enige warme vrienden, of vrienden van vrienden onder de nieuwe Excellenties telt.

Deze connecties zullen de nieuwe regering van pas komen bij de oplossing van de geveel alle na-oorlogse problemen:

Dupont-Nemour, de grootste wapenfabriek van de wereld, heeft verstand van het verzekeren van een blijvende vrede. Ook de beide Olie Trusts, die gebied in Bolivia, Paraguay, Azië en China hun sporen verdienen. Die trusts kunnen tevens waardevolle aanvragen geven voor het „smeren“ van de raderen van de schepen en de bestrijding van corruptie. De Indische Bank en andere Indische maatschappijen kan gelegenheid gegeven worden de Indische markt te leren, wat „bevrijding“ eigenlijk is en wat betekent: „Wij kunnen Indië niet missen.“ Kunstsijde-trust kan via de Snia Viscoze informeren hoe Mussolini zijn corporatieve werkgerevens, vakbondsleiders en ambtenaren heil des volks in elkaar timmerde. En kan van advies dienen, hoe men een ding 5 of 10 maal de productiekosten het publiek smeert en zodoende, miljoenen „verdient“.

En allemaal tezamen hebben ze er verstand van: Wat een arbeider toekomt en wat het kapitaal moet vergaren. Wie ruïnes moet opbouwen en voor wie de nieuwe bouwen zullen zijn. Hoe je een corporatieve staat moet maken en hoe de arbeiders wel en niet georganiseerd mogen zijn. Hoe je door middel van de honger de mensen aan het werk krijgt en de naam „voedselvoorziening“ geeft. Hoe je een kapitalistisch vlees snijdt onder de leuze „wederopbouw.“ O, ja, ze hebben overal verstand van.

Maar wat hebben dan eigenlijk die „socialisten“ daar te maken? Wel, laten we denken dat Hogere Machten daarmee hun bedoelingen hebben. Het geeft Dr. Jan Romein en andere „socialisten“ gelegenheid dit „een linkse regering“ te noemen en Pieter 't Hoen om die regering te geven. (Wie er tegenwoordig al niet credul is!) En sinds de dagen van Ebert, Noske, Brüning en MacDonald is het grootkapitaal op de hoogte ontrent de bruikbaarheid van een zeker „socialisme“ en de nieuwe mogelijkheden van „socialisme“. Het is de moeite waard „socialisme“ in een volgend nummer een beetje te geven.

Op 't laatste ogenblik blijkt, dat we de deuren en de twee diplomaten vergeten hebben. Nu „maken“ de politiek niet. Noch de Kunst, noch de annexaties, noch de vrede, noch de vrede. Dat doet het Kapitaal!

met publiek-rechterlijke bevoegdheid onder de firma „De Verenigde Volkere“ wil toch juist het fundament behouden.

Zij, de heren der wereld, willen regeren en de geregeerden ervan overtuigen, dat het zo alleen en niet anders gaat. Wij luisteren ons oor te luisteren en wij geloven

Nieuwe Regering

regeringen, die tot aan Mei 1940 in Nederland optraden, waren de zaakwaarschijnlijk bestuurs- en machtschouwers van en voor het Nederlandse kapitaal. De regering, die wij hier hadden vanaf Mei 1940 tot Mei 1945 was de waarnemer, bestuurder en machtschouwer van het Duitse kapitaal.

Maar treedt een nieuwe regering op? Een mening, met plannen, met beloften, met beloften. Wie vertegenwoordigt zij? Wat is zij? Wat wil zij?

Wie zich nog de eerste tijd na de vorige oorlog door herinnert, weet dat het toen heel veel van oud- en nieuwbakken „socialisten“, sociaal-doende Staatsmannen, veelbelovende steunpilaren van de regering en Beurs. Als ook maar de regering van toen iets waard waren geweest, dan zouden er geen voor-oorlogse fascisme, geen verschromde en 35 miljoen vermoorden, geen „op of eronder“-toestand geweest zijn.

Maar het wereldkapitaal, de kapitalistische klasse van alle landen, heeft bewezen — en haar eigen handelstermen te spreken — de grootste zwendelfirma te zijn van de menselijke geschiedenis. Vijf en dertig miljoen vermoorde mensen, mijne lieve, wij achten dat geen geringe zaak. De kapitalistische genieten bij ons, politiek, economisch en materieel, geen crediet!

De vertegenwoordiger van de nieuwe regering, voorzover wij weten is de bezittingen van Nederland eigenaar van de Nederlandse grond en de productiemiddelen. Van de akkers, de velden, de bossen, de fabrieken, de schepen en de mijnen, de mijnen en de banken.

De arbeidersklasse bezit niets dan haar eigen huisraad, haar vermagerde kinderen en — enige hoop en winstbron voor het kapitaal — haar arbeidskracht, de energie van haar handen en hersens. Die energie van haar handen en hersens, aan de arbeiders van grond en productiemiddelen te verkopen. Voor loon.

De huidige toestand en men noemt dat: „socialisme“. Wie heeft hierbij de macht? Wie „maakt“ de regering? Wie „heeft“ de macht?

Men hoort algemeen zeggen, dat de huidige regering een „goede pers“ heeft. Men zegt daarover niet verbaasd. De politieke persoonsbewijzen van zeer vele voorveerders der openbare mening zijn blijkbaar vervalst. Zij vermelden het woord „socialist“, waar ingevuld had moeten worden „kapitalistisch-democraat“. De meeste aanmeldingsbureaux van het kapitaal hebben niet te klagen gehad over het tekort aan vrijwilligers.

Wie heeft het Nederlandse kapitaal hersteld van haar bezit, opbouw van

haar verwoeste of achterlijk geworden productie-apparaat, een nieuwe grondslag voor het maken van winst, credieten, herovering van de vroeger uitgebuite koloniën.

Spreken de „voorlichters“, de „socialisten“, de „democratische opbouwers“ dat openlijk uit? Natuurlijk niet! Zij ontdekken god-weet-wat voor mooie strevingen in dat kapitalisme, zij geven de nieuwe kapitalistische regering „crediet“ — zij geven crediet — maar het hun in 't gezicht vliegende feit, dat het hele probleem voor de kapitalisten bestaat in de vraag: Hoe krijgen we onze uitbuiters weer op gang?, wil hen niet over de lippen.

Men zal zeggen dat we van deze regering toch heel andere klanken te horen krijgen dan van welke vroegere ook. Zeker. De toestand is voor het kapitaal nu ook heel anders dan vroeger. Andere toestanden, andere manieren.

Inplaats van een geweldig uitbuitingsgebied als Indië, een heel productie-apparaat in Nederland, beleggingen in allerlei landen en een min of meer onafhankelijke positie — moet het kapitaal nu Indië heroveren, de arbeidersklasse uitpersen om een nieuw productie-apparaat gebouwd te krijgen en de oorlogsschulden te betalen, afwachten of ze van haar beleggingen nog iets terug krijgt en de grote overwinnaars soebatten om credieten. Geen wonder dat het kapitaal anders laat praten dan vroeger. Zelf moet het ook heel wat veranderen, in haar eigen uitbuiterswereld. De oude manier, waarbij iedere kapitalist deed wat hij wou, is allang voorbij. Dat was ook vóór de oorlog gaandeweg al anders geworden. Maar nu moet er radikaal en totaal anders opgetreden worden.

Er moet een centraal geleide oorlog gevoerd worden. Dat is duidelijk. En er moet een centraal geregeld en geleid uitbuitingsproces op gang gebracht worden, een centraal geleide opbouw van een nieuwe winstmachine, onder centraal vastgestelde loon- en arbeidsvoorwaarden; de arbeidskrachten moeten vanuit een centraal bureau worden gedirigeerd naar waar het kapitaal ze heeft; grondstoffen en credieten moeten door een centraal lichaam worden gekocht of verworven; de productie centraal voorgeschreven en geleid, de producten centraal gedistribueerd. Het Nederlandse kapitaal moet als een goed georganiseerd, centraal geleide eenheid optreden, anders gaat het naar de bliksem.

Het enige lichaam dat de functie van deze centrale leiding voor het kapitaal kan uitoefenen is de Staat. Men noemt zo iets tegenwoordig: Geleide economie. Ook wel: Gebonden economie. 't Komt op hetzelfde neer.

Ook de oude toestand, dat bij conflicten met de arbeiders, elke ondernemer in zijn eentje dat stuk klassenstrijd uitvocht, is al lang voorbij. Het kapitaal concentreerde zich, hele takken van bedrijf vormden een kapitalistisch geheel en de ondernemers

vormden werkgeversbonden die een staking niet vreesden. Dat was al een hele verandering, maar nog lang niet genoeg. En dat moet nu radikaal verbeterd worden. De gehele kracht der afzonderlijke kapitalisten tegen opstandige arbeiders moet centraal geleid en aangewend worden en ook daarvoor is de Staat het aangewezen lichaam. De Staat kan lonen en arbeidsvoorwaarden vaststellen, stakingen verbieden, bemiddelaars aanwijzen, corporaties van werkgevers, vakbondsleiders en regeringsambtenaren benoemen, prijzen vaststellen en bonnen uitgeven. In 't kort, alles wat nodig is om arbeidersverzet te voorkomen of te bemoeilijken. En wat de afzonderlijke kapitalisten niet kunnen, zij kan het centraal, over de hele linie, met dwangmiddelen.

Bovendien kan de Staat werkzaamheden, waarbij de winst voor het er in gestoken kapitaal lang op zich laat wachten, maar die toch voor de kapitalistische gang van zaken nodig en voordelig zijn, aanpakken. Ontginningen, droogmaking van geïnundeerde gebieden, mijnexploitatie, spoor, tram, electra, gas, waterwegen, dijkanaanleg, stedenopbouw. Alles ten bate van de gezamenlijke kapitalisten. Hetzij doordat zij daar direct van profiteren in de vorm van directeurs- en commissarissen-inkomens, door rente en aflossing van staatspapieren, door goedkope grondstoffen en brandstoffen voor hun ondernemingen — hetzij de winsten in de kassen van hun staat vloeien.

En er komt nog een groot voordeel bij voor het kapitaal. De kwasi-socialisten, die lui met de valse politieke identiteitspapieren, kunnen die hele „geleide economie“, die hele concentratie van de kapitalistische beschikking over mensen en goederen, voorstellen als een stap naar het socialisme. Zij kunnen dit STAATSKAPITALISME zelfs „socialisme“ noemen. Dat doen zij dan ook. Het is een ontzaglijke speculatie op de ongeschoudeheid, op het onontwikkeld weten en denken der arbeiders.

Voor wie deze dingen weet is de regerings-verklaring een leerzaam stuk lectuur. Het toont ons, hoe de nieuwe kapitaals-diktatuur er in bijzonderheden zal uitzien. Wij zullen die bijzonderheden, ontdaan van de mooie verpakings-frases, in meerdere artikelen van dit en volgende nummers van ons blad, behandelen.

De aardbeving van San Francisco

Vervolg van pag. 2

een nieuw geluid te vernemen, maar dit komt van elders, niet van San Francisco. Er was geen aardbeving in San Francisco, maar alleen theaterdonder.

De werkelijke aardbeving komt ook nog. Misschien begint ze in San Francisco, misschien in China, misschien in Europa of misschien op een andere plaats.

Maar ze komt zeker, zodra de mensen begrijpen, dat ze eigenlijk al lang hun geld-verloren hebben.

SPARTACUS

BLAD VAN DE COMMUNISTENBOND SPARTACUS

SPARTACUS LEEFT

Het lag destijds in het voornemen van de redactie om bij de eerste legale verschijning van het weekblad „Spartacus” in een herdenkingsartikel onze in vijftigjarige strijd gevallen kameraden te bedenken. In de strijd tegen het fascisme is de revolutionair-socialistische beweging tijdens de Duitse bezetting vooraan gegaan. Zij was de eerste die het verzet organiseerde, lang voordat anderen daartoe overgingen. Zij heeft die strijd volgehouden vijf jaren lang. En, verschenen ook andere verzetsorganisaties en -organen, Spartacus behield haar principiële grondslagen en plaats. Onder de naam van het Derde Front werd de strijd gevoerd tegen fascisme, tegen ieder imperialisme en chauvinisme en voor de internationale solidariteit van de arbeidersklasse. Internationalisme en klassenstrijd was het richtsnoer waardoor Spartacus werd geleid. Het is het nog steeds en wij zijn er van overtuigd, dat de komende tijd al onze energie zal behoeven om de Nederlandse arbeidersklasse voor internationalisme en klassenstrijd te winnen.

De eerste gedrukte legale uitgaven van Spartacus van Mei 1945 waren van zo geringe omvang, dat aan een herdenking echter niet kon worden gedacht. Zo bleef de daad achterwege, ook toen ons orgaan in grotere omvang verscheen en wij namen ons voor daartoe over te gaan, zodra een bijzondere gebeurtenis daartoe aanleiding zou geven.

Dezer dagen nu bracht de pers het bericht dat door de Politieke Opsporingsdienst massagraven waren ontdekt bij Amersfoort en dat onder de stoffelijke resten zich o.m. zou bevinden, dat van het communistische gemeenteraads- en kamerlid Sneevliet.

Zomin als Kamerlid Sneevliet er bezwaar tegen zou hebben gehad, kennen wij het bezwaar aangemerkt te worden als communist. Het feit dat zijn werk wordt voortgezet in en met de Communistenbond Spartacus, is daarvoor overtuigend genoeg. Wij menen echter om verwarring te voorkomen, goed te doen er de aandacht op te vestigen, dat Sneevliet en zijn medestrijders niet behoorden tot de Stalinistische C.P.N., dat hij zich integendeel gedwongen heeft gezien, de voor de internationale arbeidersbeweging verderfelijke Stalinistische politiek reeds vanaf 1924 te bestrijden.

Er lopen nu dit bericht over de gevonden massagraven allerlei geruchten en zelfs werd door de radio een mededeling gedaan dat het in het voornemen lag de slachtoffers van het fascistische Duitsland in een nationaal massagraf bij te zetten en daarop een groot monument op te richten. Dit alles noopt ons, ons als vertegenwoordigers van de familieleden beschouwende en als de geestelijke stroming, die het werk dezer voortrekkers vervolgt, daartegen front te maken. Deze of soortgelijke plannen zijn zonder meer onaanvaardbaar. Onze strijders zijn internationalisten. Zij hebben een staat van dienst verworven in de strijd tegen het kapitalisme. Zij hebben hun leven lang front moeten maken ook tegen het Nederlandse kapitalisme en droegen reeds vóór de bezettingstijd hun beginselen van de proletarische klassenstrijd uit onder Liebknecht's leuze: de hoofdvijand staat in eigen land.

De revolutionaire Nederlandse arbeidersbeweging, het strijdende internationale proletariaat, verlangt dat de stoffelijke resten van haar gevallen strijders aan haar worden overgedragen.

Dat eist het rechtgevoel, de eerlijkheid en onze moraal.

Voor ons liggen een aantal documenten. Wij bladeren in het eerste week-organ Spartacus van het Marx-Lenin-Luxemburg-front, gedateerd Januari 1941, dat aanvangt met de strofe van H. Roland Holst, die wij boven dit artikel afdrukken. Wij nemen, na zolang donkere tijd, kennis van het eerste artikel, dat wij in dit nummer opnieuw plaatsen: „Spartacus meldt

zich”. Hoe bescheiden luidt het. Hoe snel daarna moesten ook wij schrijven dat de strijd zware offers van onze formatie had geëist. Maar „wij bleven en wij blijven omdat de geest van Spartacus in ons leeft”.

Ik grijp een ander document. „Deutscher Generalstaatsanwalt in den besetzten niederlandise Gebieten”. Gedateerd 4 April 1942. Voor ons herleefd de angstige tijd van de jacht naar onze mannen en vrouwen door de S.D. in Maart 1942. De jacht was verschrikkelijk succesvol. Velen werden gearresteerd. Eenmaal gevangenen hebbende, hadden de nazi-moordenaars haast de klassenvijand te treffen. Reeds 4 April 1942 werd de aanklacht aan het Duitse Obergericht in Den Haag voorgelegd. Het eerste grote fascistische politieke proces gold de revolutionair-socialistische strijders. De aanklacht noemt in volgorde: Sneevliet, Menist, Dolleman, Schrieffer, Koesslag, Gerritsen, Edel, Witteveen en Barten; de te last legging: dat zij een verboden politieke partij hebben voortgezet en Duits-vijandige lectuur hebben samengesteld en uitgegeven.

Het Obergericht heeft spoed achter het moordproces gezet, zodat het doodvonnis reeds den 13den April 1942 te Amersfoort werd voltrokken. Slechts Barten ontkwam de dood om gedurende de gehele verdere oorlogsjaren in het concentratiekamp te worden gestort. Nog weten wij niet hoe het hem precies is vergaan. Een van de kameraden, Gerritsen, op afgrijselijke wijze mishandeld, heeft zich vermoedelijk vóór de ten uitvoerlegging van het vonnis door ophanging van het leven beroofd.

Officiële verslagen van het gehele gebeuren zijn nog niet bekend, mogelijk is dat ze niet eens bestaan. Hier verwachten wij van regeringszijde de nodige opheiding. Slechts is bekend geworden, dat allen zich dapper en overtuigd hebben gedragen. Namens allen heeft kamerlid Sneevliet in een uitgebreid betoog het verweer op principiële wijze gevoerd.

Toen het vonnis werd voltrokken zongen de strijders de Internationale. Strijders zijn gevallen. Spartacus leeft!

MOED.

De moed is oud. Hij is veel ouder dan de mensheid. Hij is niet te scheiden van het leven zelf. Immers, leven is strijd en waar gestreden werd, doortrilde altijd zijn vurig rythme door de strijders heen. Moed en strijd zijn, als golf en branding, één.

H. Roland Holst.

Sedert eeuwen, n.l. sinds de grote opstand der slaven in het oude Rome, is de naam Spartacus een symbool. Hij is het symbool van onverzettelijke, niet te breken fierheid, van zichzelf opofferende, onbegrensde dapperheid, van hoge, blijvende trouw aan de strijd tegen knechtschap en slavernij.

De naam „Spartacus” kon dat symbool worden, omdat Spartacus was de grote leider van de opstand der slaven. Groot leider, in de beste zin van dit woord, want niet alleen in bekwaamheid en moed, maar ook in eenvoud van karakter.

Is het wonder, dat onze dappere Duitse kameraden, die in de eerste wereldoorlog wekkers waren van verzet en die in de Duitse revolutie van 1918—1919 poogden het verzet te leiden naar de socialistische zege; is het wonder, dat deze trouwe

Vóór en na 13 April 1942 zijn, ons andere kameraden ontnomen. Velen zijn ken, vaak stil, ongeweten, bezwaken, martelingen die zij moesten ondergaan. Hedenken wij nu. Maar het gedenken we heven door de belofte internationale klassenstrijd tot richtsnoer te houden leven, want alleen daardoor zullen wij zijn de arbeidersklasse de weg te wijzen kapitalistische barbarij, de weg naar socialisme.

Spartacus leeft!

Naar een nieuw arbeidersbeweging

De arbeid roept.

Dezer dagen werd door de Nederlandse Volksbeweging een manifest verspreid waarin we tot de arbeid worden opgeroepen, om ons eensgezind aan de vinding van ons volksleven te wijden. productie mag niet meer gericht op de winst van enkelen, maar op het welzijn van allen. Het moet uit zijn wantrouwen tussen richtingen en klassen voortdurend werd aangewakkerd.

Dergelijke oproepen tot een stevig pakken van de arbeid lezen we in de ste tijd herhaaldelijk. En waar, op de bedrijfsmoeilijkheden, toch de stakingen uitbreken, zodat „Trouw van de „stakingskoorts” spreekt, spreekt de pers vrijwel algemeen over de „arbeidsschuimers”, die hun egoïstische groepen boven het algemene belang stellen.

SPARTACUS ZICH

strijders tegen nationalisme en voor internationale broederschap vrede, hun namen verbonden aan Spartacus?

Neen, dat was geen wonder, hadden het recht, een recht ver in een leven van offers brengende om zich met deze erenaam te tooi keldragers in de donkere dagen volkerenmoord, strijders in de rijen, toen het revolutionair ver Duitse arbeiders perspectieven voor een nieuw, socialistisch standhouders toen de contra woedde, hadden zij het recht te En toch leeft Spartacus!

Mogen ook wij, Hollandse revou nairen, onze naam binden aan Spartacus? Wij menen van wel.

Zeker, wij hebben nog geen grote gebracht in de zware dienst der Slechts enkelen onzer hebben — straf ondergaan.

de regering heeft aangekondigd, ze krasse maatregelen in de pen, om bouwwerkzaamheden niet door stamoeilijkheden te laten storen.

moeten duidelijk uitspreken, hoe ver die zaak denken. Met dat „wij” elen we in dit geval een nu nog belijkelijk klein deel van de arbeidende kking, maar we spreken de hoop uit, de grote meerderheid van alle wren, van hoofd- en handarbeiders, van en land, onze opvattingen tot de e zullen maken. Wij willen klaarbrengen in de stortvloed van mooie den, die tegenwoordig over ons uitrt word. Gerechtigheid... vernieuvan ons volksleven... gelijke leansen voor ieder... productie voor elzijn van allen...

is allemaal prachtig en niemand kan natuurlijk tegen zijn. Het gaat er om, een wezenlijke inhoud aan die woorden te geven. Maar nergens we daar iets over. Alles blijft even en voor velerlei uitleg vatbaar. om die vaagheid? Wil men eventueel kanten uitkunnen? Wij achten deze eheid voor de werkende bevolking benedkelijk en vrezen, dat ze onder ne leuzen weer voor minder mooie en misbruikt zal worden. Daarom en wij het noodzakelijk, dat de arnde bevolking zichzelf waarborgen schaft, dat er van al die schoonheden nderdaad iets terecht komt. Is dat eel verlangd? Wij geloven het niet.

wordt een beroep op ons gedaan, mede te werken aan de opbouw van erwoeste maatschappij. En wij zijn er van overtuigd, dat de werkende bevolging (de lieden, die met couponnetjes

knippen aan de kost komen, tellen we niet mee), tot deze opbouw ook bereid is. Maar wij willen daarbij als werkelijke medewerkers in de opbouw erkend worden, zoals dat in de mooie woorden wordt gezegd. Wij wensen niet meer aan de willekeur van patroons of chefs overgeleverd te zijn en evenmin wensen wij als winstobjecten door het kapitaal te worden uitgebuit. We wensen geen rechteloze slaven, doch werkelijke medewerkers te zijn. En naar onze mening heeft de arbeidende bevolking niet alleen het recht, maar zelfs DE PLICHT, zich met alle dienstige middelen de rechten van werkelijke medewerking in de opbouw te verzekeren. Waar de nu nog heersende machten de mooie woorden wensen te misbruiken, om hun machtsuitoefening over ons, of om uitbuiting van ons te bestendigen, daar is de staking een volkomen gerechtvaardigd middel.

Zullen wij als arbeidende bevolking medewerkers zijn in de opbouw, dan is in de eerste plaats nodig, dat wij in fabriek en werkplaats vrijuit kunnen spreken, met elkaar, met de bazen, met de directeuren, om onze belangen te behartigen, om onze inzichten in het werk bekend te maken, om verkeerdheden te bekritisieren, zonder enige vrees, dat wij daardoor benadeeld of ontslagen zullen worden. Daarom mag het ontslaan van personeel niet aan de willekeur van directies overgelaten worden, maar het recht van ontslag moet overgaan op het bedrijfsperoneel als geheel. Niet de directie beslist of iemand ontslagen moet worden, maar het personeel.

Voor de tegenwoordige verhoudingen lijkt dat wel een onmogelijke eis. Maar

karakter, dat zoekt een veilige uitweg. Wij bleven en blijven, omdat de geest van Spartacus in ons leeft.

In deze maand herdenken wij met eerbied en dankbaarheid onze grote doden. Allereerst de Spartacisten Rosa Luxemburg en Karl Liebknecht, die in Januari 1919 zo lafhartig werden vermoord door de Duitse soldateska. Tevens herdenken wij de grote leider der Russische revolutie, die in Januari 1924 stierf, Wladimir Iljitsch Lenin.

De meest waardige herdenking van deze grote strijders is zeker uitbreiding geven aan ons werk. Wij doen dat door de uitgifte van ons blad SPARTACUS, dat om de veertien dagen zal verschijnen. Wij durven deze stap te wagen, omdat wij hebben ervaren, dat tegenover degenen die ons verlieten, een groeiend aantal makkers staat, dat, aangetrokken door ons moedige standhouden, onze rijen versterkt. Wij vertrouwen op groeiende steun en medewerking!

Kameraden, werkt met Spartacus!

WANT SPARTACUS LEEFT!

als de arbeidende bevolking zich niet het vrije woord in het bedrijf weet te verzekeren, zijn al die mooie woorden niets dan kletspraatjes.

Overigens gaat het niet alleen om de kwestie van ontslag. Wij wensen niets vuriger, dan werkelijk een nieuwe maatschappij op te bouwen en willen daaraan dus al onze krachten geven. Dat sluit echter ook in, dat wij er over willen beslissen MET WIE WIJ SAMENWERKEN. Zoals op het ogenblik hier en daar geweigerd wordt, met collaborateurs samen te werken, zo moeten we als arbeidende bevolking ook niet willen samenwerken met mensen, die in ons alleen werkvee zien, met mensen, die ons eventueel als aanbrengrers of als dienstkloppers of als onbekwamen op de hals worden geschoven. In een werkelijke gemeenschap bepalen de leden zelf, wie tot hun gemeenschap zal behoren en wie niet. De beslissende macht behoort bij het gehele bedrijfsperoneel te liggen.

En dan is bovenal nodig, dat onze arbeid ook werkelijk voor de opbouw dient, en niet voor de hebzucht van kapitalisten, om er zoveel mogelijk winst uit te halen. Is het te veel verlangd, als wij als bedrijfsperoneelen in dat opzicht waarborgen verlangen? Deze waarborg kan alleen gegeven worden, wanneer het beheer van elke zaak onder openbare controle staat, wanneer de boekhouding openbaar is. Dus wanneer elke onderneming, als onderdeel van het geheel van het maatschappelijk werk, steeds openlijk verantwoording aflegt, waar geld en goederen vandaan komen en waar ze blijven. De productie van alles, wat de mensheid voor haar leven nodig heeft, is niet een zaak van de aparte ondernemers, om zich inkomen te verschaffen. Het is een zaak van ons allen, van de gehele maatschappij, noodzakelijk voor haar leven, en moet onder haar controle staan.

Dat verstaan wij onder „medewerkers in de productie”. En wij verlangen van al die groepen en partijen en van alle anderen, dat ze hun mooie woorden een concrete en praktische vorm geven. Wil de leuze van „DE ARBEID ROEPT” voor ons werkelijke zin hebben, dan geldt als eerste grondslag:

- 1e De verzekering van het vrije woord in de bedrijven.
- 2e Zeggingschap van de personen zelf over wie tot hun werkgemeenschap zullen behoren.
- 3e Openbaarheid van boekhouding en beheer.

Zijn deze waarborgen niet gegeven, dan beschouwen wij dat, dat wij niet als werkelijke medewerkers worden beschouwd, maar als werkdieren, om er winst uit te halen voor het kapitaal. En dan zijn we als arbeidende bevolking gerechtigd ons met alle dienstige middelen te verzetten. Voor zinledige woorden geven we niemendal.

SPARTACUS

BLAD VAN DE COMMUNISTENBOND "SPARTACUS"

Aan het werk - maar waarvoor?

„De Groene Amsterdammer” stelt deze vraag in haar nummer van 23 Juni. En het doet eens goed, deze gesteld te zien. Want wij vinden we door de hele pers en horen we telkens weer bij gesprekken van de burgerij, dat er nu hard gewerkt moet worden en dat het met de arbeidschuwheid nu maar afgelopen moet zijn, maar bijna nooit hoort men de kalme en nuchtere vraag: **AAN HET WERK — MAAR WAARVOOR?** Het groene weekblad schrijft:

„Als men van de arbeiders verlangt, dat zij hard aan het werk gaan, dan is daarvoor in geestelijk opzicht vóór alles nodig, dat zij weten, waarvoor zij werken.”

Wij verheugen ons reeds, wanneer hier en daar de vraag gesteld wordt. Dat wil zeggen, dat de werkende bevolking zelf, deze vraag nog niet eens gesteld heeft en het betekent tegelijk, dat van een eensgezind antwoord nog geen sprake is. En toch moeten we daar naar toe. Daarom willen we de oplossing van de „Groene” eens bekijken.

„Zolang de stoffelijke goederen schaars zijn, dienen ruimer mogelijkheden te worden geopend om een deel van het inkomen te besteden aan „goederen”, waarmee slechts weinig grondstoffen gemoeid zijn... ontwikkeling, ontspanning, volksuniversiteiten, volksconcerten, volksvoorstellingen.”

We geloven, dat er principieel geen bezwaren zijn tegen dergelijke pogingen, om vreugde in de maatschappelijke ontwikkeling te stimuleren. Maar het is een grote overschatting van hun betekenis, als men hierin een belangrijke factor ziet, tot overwinning van arbeidslust. Het blijft toch altijd nog vreugde ná de arbeid, omdat het arbeidsproces zelf in z'n huidige vorm geen element van vreugde voor de grote massa der bevolking meer bevat. En daar helpen geen concerten, bioscopen of volksuniversiteiten voor. Bovendien is het slechts een verdwijnend gedeelte van de werkende bevolking, die door deze vormen van vreugde ná de arbeid worden beroerd. De werkingssfeer is zodoende nóg nauwer, dan op het eerste gezicht zou kunnen lijken.

Een volgende factor, waarvoor de arbeiders zouden kunnen werken, geeft de „Groene” aan in een voorkeursrecht op sommige schaarse goederen. Een „Premie-op-extra-prestatie”. Het blad vindt dat echter een gevaarlijk middel en zou het daarom alleen dan toegepast willen zien, als ons aller krachten weer tot normaal vredespeil zijn opgevoerd. Feitelijk is dat punt dus nog niet voor discussie vatbaar en dus gaan we daar telegenere tijd op in.

Dergelijke dingen ziet het blad echter als kleine, ten slotte niet veel beduidende dingen. En daarmee zijn we het volkomen eens. Het komt op veel groter dingen aan. De „Groene” zegt:

„Een werkelijke duurzame opvoering van het productiepeil, dat wil zeggen, een werkelijk herstel, een werkelijke wederopbouw, zal slechts worden bereikt, **INDIEN DUIDELIJKE PERSPECTIEVEN WORDEN GEOPEND VOOR EEN BETERE MAATSCHAPPELIJKE ORDENING**,... waarbij de last van een crisis niet in de eerste plaats neerkomt op hen, die het minst in staat zijn, die te dragen”... „Met lapmiddeltjes, met voorspiegelingen, zijn hier op de duur geen werkelijke resultaten te bereiken. De perspectieven, die hier geopend dienen te worden, dienen uitermate reëel te zijn”; zij moeten zo zichtbaar zijn als een pensioenregeling in het mijnbedrijf.”

Hier raken we de kern van de zaak. Het gaat er om, de arbeidersmassa's bij de opbouw, dat is bij de arbeid, te interesseren. De belangstelling er voor bijbrengen. Het wezenlijke vraagstuk is, de werkende massa's geen vreugde NA de arbeid te bezorgen, doch **DE ARBEID ZELF TOT EEN VREUGDE TE MAKEN**.

Vroeger, in de tijd van het handwerk, was de arbeid zelf ook een vreugde. Maar dat was de vreugde van het persoonlijk scheppen van iets moois en deugdelijks. Als het werkstuk klaar was, kon de handwerker er met trots op terugzien en genieten van de resultaten van ten top gevoerde vakbekwaamheid. Nu is het arbeidsproces heel anders. Niemand maakt meer iets alleen. En het gaat er nu nog nauwelijks om, iets moois te maken. Het gaat nu om het uitvoeren van een klein onderdeel van een uitgebreid arbeidsproces. **OP ZICHZELF KAN DAARIN NOOIT ENIGE VREUGDE ZITTEN, NU NIET EN OOK LATER NIET**. Bij het gespecialiseerde arbeidsproces kan de vreugde van de arbeid niet meer liggen in de individuele arbeidsprestatie, maar deze kan nu alleen daarin gelegen zijn, dat we weten te bouwen aan een groot geheel, aan een samenleving, die tot heil van allen werkt. Dit besef kan vreugde in de arbeid geven, al wordt in het arbeidsproces dikwijls een zeer eentonig en geestdodend werk verricht. **MEN MOET WETEN WAARVOOR MEN WERKT**.

We zijn het met de „Groene” eens, dat we met lapmiddeltjes hier niets beginnen. Naar onze mening zijn echter pensioenregelingen en dergelijke sociale hervormingen zulke lapmiddelen. Niet, dat we tegen hun doorvoering zouden zijn. Integendeel! Maar we moeten ons niet voorstellen, dat ze er toe bijdragen, dat **DE ARBEID ZELF EEN VREUGDE**

WORDT. En toch is dat het wezenlijke probleem. Waar de arbeid zelf een vreugde wordt, gaat de lengte van de arbeid dag en ook de hoogte van het loon ondergeschikte rol spelen, terwijl de arbeid een systeem, waar de arbeid als een gevoeld wordt, de beslissende factor zijn.

Daarom komt het er op aan, dat de werkende bevolking het bewustzijn heeft, zij haar arbeidsproces onder eigen controle heeft en er zelf over beslist. En moet neergelegd zijn in zeer eenvoudige voor iedereen begrijpelijke beginselen, controle en het beheer van het maatschappelijk leven moet overgaan op de brede massa der bevolking en de nieuwe organen voor deze nieuwe democratie moeten nog gevormd worden. En in tweede plaats moet de werkende bevolking het bewustzijn hebben, dat ze werkt voor het welzijn van een stel medemenselijke, rentetrekkers, diplomaten, generaals en hoge ambtenaren. In andere woorden: ze moet het bewustzijn hebben, dat ze niet werkt voor een uitbuiters, maar voor het werkelijke der mensheid.

„De Groene” zal deze oplossing van vraagstuk „**WERKEN — MAAR WAARVOOR?**” wel als „wereldvreemd” of iets van de hand wijzen. Naar onze mening vergist het blad zich dan echter want we zullen zeker alles doen wat we kunnen, om het maatschappelijk beheer door de werkende bevolking tot een punt van de praktische politiek op de massa's te maken. Steeds duidelijker moet de hele werkende bevolking van stad en land, de arbeiders van hoofd en hand, de vraag stellen: **WERKEN — MAAR WAARVOOR? EN VOOR WIE?**

Verantwoordelijk produceren

In een der blaadjes stond het volgende bericht: Een fabriek in Maastricht heeft van de regering een toewijzing van 40 ton licht metaal. Hiervan kan men borden, lepels, vorken en andere zo broodnodige huishoudelijke artikelen vervaardigen. Wat denkt gij echter lezer, wat de fabriek van dit materiaal fabricceert? Schiet niet!... Speldjes... in de vorm van de Amerikaanse auto's, de z.g. „Jeeps”. Daar is misschien meer aan te verdienen.

Dat ondernemers in de eerste plaats produceren, wat hun om de een of andere reden de beste uitkomst, verbaast ons niet. Waar de werkdrijvende kracht van hun productie is, is hun gemeenschapszin uiteraard niet gewaardij. Het lijkt ons toe, dat eerder een verwijzing te richten aan het adres van de arbeiders ambtenaren en hoger technisch personeel de betreffende fabrieken. Het lag immers in de eerste plaats op hun weg, te protesteren tegen deze verspilling van grondstoffen en arbeidskrachten. Had een eenvoudig protest niet gepast, dan zou hier zeker het weigeren van de arbeid op zijn plaats zijn. En het lijkt ons twijfel, of daarbij zou de publieke opinie zeker niet aan de kant van den ondernemers staan.

Belangen-Gemeenschap

het lezen van „De Vlam” van Juni werden we in het artikel over de belangen-gemeenschap getroffen door een beschouwing die op schijnbaar heel aannemelijke wijze de samenwerking van kapitaal en arbeid aanbeveelt bij de nieuwe opbouw van het productie-apparaat. De schrijver dat naast de tegenstelling van kapitaal en arbeid „toch ook een belang-gemeenschap bestaat zelfs tussen kapitalisten en arbeiders. En wel een Nederlandse, neen beter: Westeuropese belang-gemeenschap”.

is merkwaardig, van welke kant de werkende klasse toch wel allemaal hulp om haar verloren gegane rijkdom te weer te kunnen opbouwen, dus om in het bezit van nieuwe productiemiddelen te komen. Want dat is immers gemeenschappelijk belang van kapitalisten en arbeidende bevolking?

Principiële behoeven we ons over een dergelijke opvatting niet te verbazen. Het omvatting van de oude sociaal-democratische vakverenigingswezen, waar de strijd om de sociale hervormingen het wezenlijke van de sociale strijd is gezeien. Het is een strijd uit de oude tijden om de strijd om de beheersing van het productie-apparaat zelf nog geen einde kwastie was en de arbeiders dus ook niet kon denken aan het nemen van het vraagstuk. In dat stadium van de sociale strijd ging het om de verdeling van het maatschappelijk product en om de voorwaarde waaraan de massa's werden uitbuit. Maar de strijd om de beheersing van het productie-apparaat zelf, was nog niet aan de orde. Het ging, om wat in „De Vlam” het verdelen van de koek wordt genoemd. Hoe meer er geproduceerd werd, des te meer valt er te verdelen. Maar de belang-gemeenschap tussen kapitaal en arbeid, om de productie bij op te voeren, een goede arbeidsomstandigheden te creëren, enz. enz. Kan er niet geproduceerd worden, dan valt er niets te verdelen.

De sociale strijd is een strijd om de verdeling van de koek, welke door de arbeidende bevolking door de productie-apparaat wordt geproduceerd. Houdt deze koek op te bestaan, dan is ook iedere vorm van verdeling zinloos geworden.... De wet is: de welvaart óók voor de arbeiders, wordt veelere bepaald door de productiecapaciteit dan door de consumptie. Is de productiecapaciteit vernietigd, dan zal ook de consumptie van alle productiemiddelen in West-Europa een ontzaglijke armoede niet kunnen verhinderen.”

is echter naar onze mening volkomen onjuist, hieruit een belang-gemeenschap met de bezittende klasse af te leiden. De zaak is deze, dat alleen de arbeidende bevolking in al haar sociale lagen de nieuwe rijkdommen kan voortbrengen. Het is onweerlegbaar, dat alles wat opgebouwd wordt door de arbeidende bevolking uit de mond moet worden gespaard. Maar als de werkende bevolking zo enige jaren ontbeerd heeft voor de opbouw van het nieuwe productie-apparaat, dat de nieuw-gebouwde rijkdom niet aan haar behoort, maar aan de bezittende klasse. Onder het mom van gemeenschappelijk belang heeft de arbeidende bevolking de kapitalisten weer aan haar rijkdommen geholpen.

De fout in de redenering ligt niet zo ver af. Vroeger ging het om de verdeling van de koek en dus bewoog de strijd zich op de samenwerking van kapitaal en arbeid. Maar nu gaat het om andere dingen. We weten allemaal heel goed, dat de bezittende klasse weer bezig is **DE VEILIGHEID TE WAARBORGEN**. Ze bouwt een groot leger op, ze verzorgt een „krachtige staat” met een uitgebreide bureaucratie **OVER** de arbeidende bevolking, terwijl een krachtige politiemacht „de orde zal verzekeren”. Dat wil zeggen, dat het nu niet in de eerste plaats gaat om het verdelen van de koek, maar het gaat er om, **WAT VOOR KOEK ER GEMAAKT** zal worden. Zullen er in de eerste plaats uniformen komen, of kleren voor de bevolking? Zullen de schoenfabrieken gaan draaien voor militaire schoenen, of voor schoenen voor de bevolking? Moeten we met onze arbeid ook nog een half miljoen jonge mannen onderhouden, die wel eten, maar geen productieve arbeid verrichten? Zo lezen we in „Paraat” van 30 Juni: „De Twentse textiel-fabrieken zullen binnenkort in staat zijn, wekelijks stof te leveren voor 1000 uniformen...” Wij zien hierin geen belang van de arbeidende bevolking, maar alleen een belang van de bezittende klasse. Geen woord over de textielproductie voor de behoeften van de bevolking!

Uit deze eenvoudige vraagstelling, die voor iedereen tastbaar duidelijk moet zijn, blijkt, dunkt ons, dat er van belang-gemeenschap bij de opbouw geen sprake kan zijn. De belangen van de bezittende klasse en die van de arbeidende bevolking zijn volkomen tegenstrijdig gericht. De opbouw van de bezittende klasse is onze dood. De uitschakeling van de belangen van de bezittende klasse bij de opbouw is ons leven. Het gaat niet om de verdeling van de koek, maar om de beheersing van de koekfabriek.

Voor wie geregeld dit blad wil lezen is het zaak, zich te abonneren. Er is papierschaarste en de oplaag dus beperkt.

WAT ONS OPVIEL

Politiek leert bidden.

We lezen in „Paraat” van 26 Juni: „Nu „De Waarheid” ook het Kerknieuws opneemt, hebben we ons abonnement op het Predikbeurtenblad opgezegd.”

Nou ja, wat moet „De Waarheid” dan doen, nu de S.D.A.P. zeven orthodoxe dominés in de étalage gezet heeft?

His Masters Voice.

Het A.N.P. — volgens „Het Vrije Volk” kennelijk daartoe van bevoegde zijde in staat gesteld — zegt, dat deze winter „elke huisvrouw met beleid te werk moet gaan, om hetgeen beschikbaar gesteld wordt, uit te smeren”. Elke huisvrouw?

Vervloekt wie er kwaad van denkt.

Wie kan ons helpen aan een exemplaar van de krant, waarin een burgemeester uitlegt, waarom heren als De Vilder niet gearresteerd moeten worden?

N.B.: Niet uit „De Zwarte Soldaat”.

We lezen in „De Pen Gun”, weekblad voor de Binnenlandse Strijdkrachten: „Gedurende de opleiding moet men bij een oefening iedereen volledig uitputten en laat hem dan nog 48 uur doorgaan. Maak hem zo gewend aan slechte gesteldheid, tekort aan de meest gewone zaken, geen slaap, dat actie en reactie volkomen automatisch worden.”

Van wie en waar hebben we dat meer gehoord?

Ook lezen we in „De Pen Gun”. „Discipline geeft den soldaat zelfrespekt, saamhorigheidsgevoel, plichtsgevoel en gevoel voor kameradschap.”

„Wees niet bedroefd, mijn eertijds rode broeder.

Dra komt de tijd, dat men u hoog verheft.” Zo zouden wij de treurende „Waarheid” willen toezingen, die klaagt: „Wij betreuen het ten zwaarste dat de kabinetformateurs in het algemeen geen rekening met de door onze beweging naar voren gebrachte wensen hebben willen houden. Ook wat betreft het deelnemen van onze beweging aan de regering, waren zij zelfs niet bereid ons één portefeuille aan te bieden.” De „Waarheid” is, mijne heren, dat uw oranjeleuk met nog iets meer geel moet worden gemengd.

Film van de week

HOE JONNY NAAR DE DUIVEL LOOPT.

Convoel naar Moeremans.

Duizenden jaren geleden holde de mens een boomstam uit. Hij gebruikte die als schip, trok ermee naar nieuwe gebieden. En naarmate de reizen groter werden, werden de eisen, die hij aan het schip stelde, ook groter. De boom, die eerst uitgehold werd, bleek een te primitief middel. Hij zaagde de boom tot planken. Boog het hout met veel moeite. Voegde de planken aan elkaar en verkreeg een schip, dat meer aan het beoogde doel beantwoordde. Slaven, voorzien van riemen, dienden om het schip voort te bewegen. In de loop der eeuwen ontdekte hij, dat — buiten de mensen — ook de wind hem dienstbaar kon zijn. Zo ontstonden de eerste zeilen. Alleen als de wind in de richting blies waarin hij wenste te gaan, werden deze gebruikt. Zo bewoog de mens zich over de meren en zeeën en vervoerde kostbaarheden en voedsel van het ene land, later van het ene werelddeel, naar het andere. Omstreeks het midden van de 14e eeuw ontdekte de mens, dat hij zich, bij een bepaalde stand der zeilen, tegen de wind in kon voortbewegen. Laveren, kruisen, noemde men dat. De mensen werden daarna niet meer gebruikt om het schip met riemen voort te bewegen, maar bleven niettemin slaven van den gezagvoerder en den eigenaar. Langzaam, zeer langzaam ontwikkelde de techniek van de scheepbouw zich. Het hout werd nóg kunstiger gebogen, om inhoud en snelheid te vergroten.

In de 18de eeuw begint men koper en staal in grotere mate te gebruiken. En met de uitvinding

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur: **BERD WOODSTRA**
Uitgeverij „De Vlam” - Amsterdam

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adres red. en adm. Holendrechtstraat 26^a
Postgros 303817 ten name van
Mevrouw J. C. J. Mentis Raaps beiden te
Amsterdam

Crassus heeft gesproken

„En hij zeide: „Is het vrede?”
Maar zij zeiden: „Wat vrede, zolang de uitbuitery van uw moeder, het kapitaal, en haar volksverdomming zo groot zijn?”
(Vrij naar 2 Koningen 9 : 22).

DRAGEN aan den Voorman der...
...den Minister-President, Zijne

...twee duizend jaar geleden kwamen...
...de slaven tegen hun meesters in...
...de bezittende klasse van die tijd...
...in staat, deze opstand direct neer...
...Zij vreesde dat die zich over de...
...slavenbevolking van het rijk zou...
...Daarom liet zij haar sluwste...
...best geziene politicus, Crassus, een...
...ouden tot de slaven die zich tot de...
...verzamelden, waarin hij ongeveer...
...gende zeide: In de slavenwereld is...
...rustig. Er wordt gestaakt en de sla-
...pen van hun meesters weg. De...
...ars hebben zich zeer misdragen —...
...edelijk is er ook te snel geschoten...
...lagen — en het is heel begrijpelijk...
...slaven, zijt weggegaan. Er moeten...
...geordende en rechtvaardige sla-
...standen geschapen worden. Maar...
...niet in een sfeer van chaos en...
...Er moet gewerkt worden, opstand...
...ons allen naar de ondergang. Als...
...d weigert, de mond van voedsel te...
...en, dan gaat het hele lichaam, ook...
...d, te gronde. Daarom, slaven, terug...
...w meesters. De regering van Rome...
...uit naam van het Romeinse volk...
...uw gerechtvaardigde plaats als...
...zal verdedigen.

...el der slaven liet zich Crassus be-
...n. Een ander deel streed twee jaar...
...onder haar aanvoerder Spartacus...
...de macht der meesters. Nadat zij...
...overwonnen, werden overal de...
...die de wapens hadden neergelegd,
...duizenden vermoord. Crassus werd...
...air.

...f van stakingen na de „bevrijding”,
...atst de staking in de Rotterdamse

...haven, de houding der Nederlandse kapitalisten en het optreden hierbij van de nieuwe regering, belichten op scherpe wijze de werkelijke toestand in het met vlaggedoek en nationale eenheidsfrases overstelpde Nederland.

Het kwinkeleren der roserood geveerde politieke vogels, het preken en bidden der geestelijken, de „orde” scheppende militaire laars en de „nieuwe orde” scheppende oude-vriendenkring van niet-arbeidende kapitalisten en daarmee collaborerende niet-arbeidende vakbondsleiders in de „Stichting van de Arbeid” — dat alles heeft niet gebaat. Het gordijn dat de werkelijkheid moest bedekken en verbergen is vaneen gescheurd, de werkelijkheid van onze klassenmaatschappij is voor ieder zichtbaar geworden.

Aan de ene kant de klasse der werkers, die hun arbeid afgeven, dag in dag uit, aan de maatschappij waarin zij leven. Aan de andere kant de klasse der machtige parasieten, die bestaan van het stelen van de arbeid der werkers, daarvan prachtig leven en de macht over leven en levensvoorwaarden der werkers in handen hebben.

Zó is het. Er zullen wel mensen zijn die zulke zaken te horen en nogmaals te horen, vervelend vinden. Maar zó is het!

En iedereen weet het, al weet iedereen niet precies hoe het is. Want de maatschappelijke nood drijft de werkers en parasieten tot de strijd, tot verzamelen, elk in eigen kamp.

Hier de werkers, na vijf jaren oorlog en enige weken „vrede”, — maar de oorlog gaat voort — in beweging komend voor hun naakte bestaan, voor het verkrijgen van een stukje van hun eigen arbeidsproduct, — dáár de niet-werkers, de dieven van anderer arbeid, wier bestaan als stelende, als kapitalistische klasse ten einde zou zijn, als de werkers elkaar verstaan en hun recht op leven georganiseerd nemen.

Tussen beide klassen gaapt een kloof. Een tweede wereldoorlog is daaruit losgebarsten en het puin van een halve wereld en vijf en dertig miljoen lijken hebben de kloof niet gedempt, maar slechts dieper

gemaakt. Vijf en dertig miljoen — en het aantal stijgt nog elke dag.

De slavenhouders van Rome konden en wilden de kloof niet dempen, zomin als de slavenhouder van nu. Wat zij deden en wat nu getracht wordt te doen, is de kloof aan het gezicht der slaven te onttrekken, met beloften, met woorden: over rechtvaardigheid en rechtsorde, over rechtvaardig loon en redelijke arbeidsvoorwaarden, over ronde tafelconferenties en erkenning van nieuwe organisaties, over de hand die de mond moet voeden, opdat zij beide kunnen leven. Er is uit regeringsverklaringen en radioreden een schoon bouquet van zulke bloemen samen te lezen. Maar ook iets anders.

Wat Crassus moest bereiken en wat het kapitaal nu door haar sprekers bereiken wil, is de **ontwapening der slaven**.

Sinds de dagen van Crassus, is de techniek van de klassenstrijd, zijn de wapens die de klassen hanteren, zeer veranderd. Zwaard en speer der gladiatoren zijn niet de wapens, waarmee de slaven der moderne kapitaalmeesters kunnen vechten. De moderne techniek der massa-productie heeft hun een moderner wapen in handen gedrukt. Dat wapen is de **tactiek der massa-actie**. De massavorming der werkers dáár, waar het kapitaal hen opeenhoopt, het tot actieve massa worden der werkers, het zelf bespreken, zelf beslissen, zelf hun eenheid organiseren onder zelfgekozen leiding en met eigen handen hun strijd brengen naar hun klassegenoten, zelf de strijd uitbreiden van bedrijf tot bedrijf — dat is het wapen der moderne slaven, dat is de vechttechniek van de moderne klassenstrijd. Een voor de tegenstander dodelijke tactiek. Zo zij consequent wordt toegepast, is het rijk der slavenhouders uit.

Het kapitaal voelt dit aan, beter dan de arbeiders het nu nog weten. Maar Crassus weet het.

Het gedeelte in de rede van Schermerhorn, waarin hij aan de arbeiders „de spelregels” van de strijd wil voorschrijven, is de kern der rede. Daar is het in de gehele rede om begonnen. Crassus was tegen het „wilde” weggelopen der slaven. Schermerhorn is tegen de „wilde” staking. Er is niets wilds aan die stakingen. „Wild” is maar een woord, uitgevonden door de

Naar werkelijke Eenheid

Wij kregen van enige lezers het hieronder afgedrukte manifest toegezonden met de vraag, of wij het daarmee eens zijn.

Of wij het alles ook zo gezegd zouden hebben, komt er niet op aan. Dit is de weg die de strijdwillende arbeiders van de eenheidsvakbond moeten inslaan, om tot activiteit en tot werkelijke arbeiders-eenheid te komen. Ook vanuit het Noorden des lands bereiken ons berichten, die er op wijzen dat ook daar de arbeiders in de beweging voor bedrijfs-eenheid de begrenzing van het vakbond- worden doorbreken en van hun beweging een werkelijke eenheidsorganisatie willen maken.

MANIFEST

Aan het Nederlandse Spoorwegpersoneel.

De Eenheidsorganisatie-Spoor groeit snel. Reeds boeken wij een ledental van 750 man in Amsterdam. Uit alle delen van het land komen de meest gunstige berichten. Maar nog groter is het aantal sympathiserenden. Alleen... zij wachten nog even. De ervaringen, de laatste tientallen

Vervolg: Film van de week van de stoommachine komen tegen het eind van de 19de eeuw stalen schepen in zwang. Het buigen en plaatsen der stalen delen blijkt een zeer moeilijk en precies werk te zijn en veel tijd te eisen. En pas in de tweede grote wereldoorlog is de techniek zover, dat men schepen in een week in elkaar kan zetten en aan de lopende band kan vervaardigen.

De mens heeft met zijn techniek één der moeilijkste problemen overwonnen; men noemt deze schepen „Liberty”-schepen. Maar de accommodatie, de verzorging en behandeling van het scheepvaartpersoneel is in een zeer achterlijke toestand gebleven.

De film „Convooi naar Moermansk” handelt over zo'n „Liberty”-schip.

Een kleine 100 schepen, geconvoyeerd door allerlei oorlogschepen, worden naar Moermansk gezonden om de Russen van het nodige oorlogsmateriaal te voorzien.

De zee, zegt men, is gelijk een grillige vrouw. Het ene ogenblik lacht ze je toe, het volgende moment overlaadt ze je met haar toorn. De eerst zo vlakke waterspiegel, wordt bedekt met huizenhoge golven, die zich als furien op het schip werpen.

Boven het schip spant zich de eindeloze hemel en onder de kiel weet men duizenden meters water.

In deze film zien we mensen en elementen samenspannen om het schip met bemanning naar de hel te jagen.

De zeeman kan niet als de soldaat zijn handen klauwen in de aarde, om in doodsangst bescherming te zoeken tegen de vernietigingsmiddelen, die erop uit zijn hem te doden en de bodem, waarop hij staat, te verdelgen.

Vóór 1940 was de scheepvaart het bedrijf, dat het meest te lijden had onder de kapitalistische crisis. Honderdduizenden zeelieden liepen doelloos aan de wal. Over de gehele wereld werden voedselvoorraden vernietigd. Millioenen proletariërs vormden zich tot een groot werklozenleger... en de schepen werden grotendeels overbodig.

Thans worden de schepen niet gebruikt voor het vervoeren van voedsel, maar om oorlogstuig van het ene werelddeel naar het andere te brengen.

De ene kapitalistische rover probeert dat de anderen te beletten. Het eerst overbodige werk-vee, de zeelieden, zijn nu kostbaarder dan de beste soldaat. En percentagegewijs zullen hun rijen de meeste oorlogslachtoffers tellen.

jaren met hun organisaties opgedaan, schijnen hen voorzichtig te doen zijn. Maar in ons allen leeft de drang naar vernieuwing. In ons aller koppen is het verlangen naar EENHEID aanwezig.

Maar hoe stellen wij ons deze eenheid voor?

Wij erkennen volledig het recht van ieder om zich op staatkundig, politiek of religieus terrein, te organiseren zoals hij wil. Wij vragen er niet naar, of een arbeider des Zondags ter kerke wil gaan, of naar een socialistische vergadering of cursus.

Wij willen opbouwen, zelf opbouwen, een sterke economische strijdorganisatie, onafhankelijk van elke politieke partij of groepering.

Wij hebben gezamenlijk de grote gevaren en risico's aanvaardt in de maandenlange spoorwegstaking. Wij hebben gezamenlijk ettelijke malen de maatregelen der Nazi's doorkruist, gesaboteerd en bemoeilijkt. Wij hebben gezamenlijk leed en honger gedragen, schouder aan schouder gestreden in de illegaliteit.

Wij willen nu gezamenlijk stijden voor onze vrouwen en kinderen en onze toe-

Waar tot voor kort op stalen dekken de kat met negen staarten op de ruggen van de zeeslaaf neerdaalde (pas sinds enkele jaren is dit bij de British Navy afgeschafte) ranselen de mitrailleurkogels, torpedo's en granaten den zeeman naar de bodem van de zee.

De film wil dat voorstellen als een heroïsche strijd. Wij kunnen dat niet anders zien dan het misbruiken van mensen en materiaal voor imperialistische doeleinden.

Want met de tanks, kanonnen, enz., die de zeeman vervoert, worden zijn kameraden aan wal gedwongen, nieuwe regeerders te aanvaarden, regeerders, „niet van fascistische smetten vrij”.

Naast de eeuwige strijd met de zee, die ondanks de modernste navigatiemiddelen en materiaal, ook in vredetijd nog steeds zijn slachtoffers eiste, vecht de varende mens tegen ingenieuze moordmachines uit de heldere hemel, of tegen doodswerktuigen, drijvende onder de spiegel der zee.

En straks, als de oorlog voorbij is, wat dan? Dan wordt de werker, die de gevaarlijkste en slechtst betaalde arbeid van de wereld levert, de zeeman, weer een waardeloos obstakel.

De wereld produceert niet voor de behoeften, maar voor de winst. Als Wallstreet niet aan zijn prijzen komt, gaan de voedselvoorraden weer de vernietiging tegemoet.

De schepen worden weer opgelegd, de zeeman aan de kant gezet.

Dan worden de woorden uit Jonny Rieger's boek: „Loop naar de duivel, Jonny!” weer in toepassing gebracht:

„De reder heeft nog niemand bont en blauw geslagen. Die zit in zijn kantoor en dicteert: Wij moeten de onkosten verminderen. De tarieven verlagen om met andere stoomvaartlijnen te kunnen concurreren. Wij zijn tot onze spijt genoodzaakt de lonen te verlagen...”

Dat wordt daarna op het zwarte bord aangeplakt. Heel netjes geschreven. De bemanning der schepen lezen het, ballen de vuisten, vloeken en vechten met elkaar in de kooien. Staàn brommerig op. Worden gedruid. Hebben niets behoorlijks aan het lijf en steeds slechter vreten in de buik. Zetten zure gezichten en spreken kortaf. Een woord valt harder uit dan gemeend was. En reeds vliegen zij elkaar in de haren. — De reder schrijft...”

komt. Wij mogen ons niet laten verteren in vakken en evenmin mogen ons laten verdelen naar religieuze of tieke-overtuiging. Wij moeten als BEIDERS één zijn, daar waar ons meenschappelijke gevaren bedreigen waar we dus één gemeenschappelijk lang hebben: in het bedrijf!

In het bedrijf ligt onze zwakte zwaarte verdeeld zijn, in het bedrijf zijn we een MACT als we ons tot een HEID samenbundelen over alle politiek en religieuze verschillen heen. Wij nemen de gevaren die ons allen bedreigen slechts keren als we ons hecht aansluiten op de grondslag van het bedrijf. Dus niet als katholieken, christelijken, socialisten of partijlozen, maar als BEDRIJFSARBEIDERS, dus in de BEDRIJFSORGANISATIES. Bedenk dat we in het bedrijf slechts één categorie vormen: die van loonslaven. Dit is voor hand- en hoofdarbeiders, voor ambten zowel als ambtenaren. Het schone onderscheid dat in onze behandeling wordt gemaakt, dient er slechts tot ons te verdelen en te versplinteren. De tegenover moeten wij stellen onze onverdeelbare macht.

De Eenheidsorganisatie-Spoor.

De voornaamste kenmerken van de nieuwe Eenheidsbond moeten zijn:

- 1 Geen dik gesalieerde bestuur maar gesalieerd op de grondslag van hun functie in het bedrijf.
- 2 Onmiddellijke afzetbaarheid van stuurders, die door hun gedrag handelingen het vertrouwen van arbeiders verliezen.
- 3 Geen beslissingsrecht in handen der besturen, maar alleen in handen van de bedrijfsarbeiders.
- 4 Maar bovenal moet het allervoornaamste kenmerk zijn: De liefde van mensen tot elkaar, de solidariteit van arbeider tot arbeider!

Wij kunnen op de nieuwe wegen wij nu inslaan niet volstaan met een bestuurs, gekozen op een ledenvergadering, waar maar een deel der leden wezig kan zijn. Noodzakelijk is een persoonlijke leiding waarin het GEHELE personeel vertegenwoordigd is.

Binnenkort worden alle leden opgenomen voor een grote huishoudelijke vergadering, waar dan een definitief dagbestuur in functie zal worden gekozen. Daarna moet het gehele personeel gaan tot de stichting van haar eigen DRIJFSGROEPEN. Elke BEDRIJFSGROEP kiest haar eigen vertrouwde mannen. Deze worden toegevoegd aan dagelijks bestuur en vormen tezamen de PLAATSELIJKE BEDRIJFSRAAD. spoedig als mogelijk is worden deze drijfsgroepenvergaderingen gehouden toegankelijk zullen zijn voor alle tot de groep behorende spoormannen.

Dit is onze arbeidersdemocratie:

Samen overleggen. Samen beslissen. Samen organiseren. Samen handelen.

Het voorlopig bestuur van de E.V.B.-Spoor Amsterdam